

Communnen; i andre Communer fordrer man af alle Huusmænd, ikke alene de 3 Dage, der ere bestemte alene for de jordløse Huusmænd, men man har desuden givet de Huusmænd, der have Hartkorn, særegne Veiparter, og man fordrer derhos endydermere andre Arbeidsdage af disse til forskjellige communale Arbeider. Jeg troer derfor, som sagt, at det vilde være heldigst, dersom alle Bestemmelserne om Huusmændenes Arbeide i Communerne kunde blive samlede i en eneste Lov, der klart og bestemt betegne, hvilke Ydelse Huusmændene skulde være pligtige at udrede i Communerne.

Tobiesen: Skjøndt den ærede 6te Landstingsmand for 2den Kreds (Haffner) fraraadede Endringsforslaget under Nr. 11, kunde det dog aldeles ikke undre mig, at han sluttede med at udtale sin Kjærlighed til Licitationsarbeidet, thi det er ikke usædvanligt, at man fraraader en Ting, og iøvrigt er en fuldkommen Tilhænger af den Retning, man fraraader; men det undrer mig, hvorledes han er kommen til denne Kjærlighed, thi hans Exempel paa Licitationsarbeide synes jeg ikke just var i høi Grad stiftet til at fremkalde en saadan Følelse. Naar han efter udmærket godt affattede Conditioner fik et Resultat af flet Arbeide, saa kan jeg ikke rigtig forstaae, hvorledes han overhovedet kan komme til at holde paa Licitationsarbeide; thi det synes i Reglen at være den vigtigste Betingelse for, at man kan faae godt Arbeide ud af Licitationen, at man har gode Conditioner; naar man har dem, saa har man Midler ihænde til at staae Arbeidet saa godt udført, som man har besluttet at ville have det efter Conditionerne. Jeg troer i det Hele, at de Ytringer, jeg igaar tilloob mig at fremsætte, idet jeg sammenlignede Naturalarbeide med Licitationsarbeide, ere gaaede det ærede Medlem temmelig forbi; thi min Mening var naturligvis aldeles ikke at paastaae, at man per Licitation altid fik godt Arbeide og ved Naturalarbeide flet Arbeide. Hovedsagen er jo den, at man ved Licitation forandrer hele Grundlaget for Arbeidet, og at, medens man nu lader hver Enkelt paa en bestemt lille Part udføre noget Arbeide, naar det convenerer ham, og det saa at sige uden Control, saa kan man ved Licitation deels faae andet Materiale anvendt

end det, som tilfældigvis findes i den nærmeste Grusgrav, hvad der navnlig kan være af stor Betydning, hvor der er fugtigt Terrain eller Skov, og dernæst kan man faae det anvendt paa den Tid, der er den hensigtsmæssigste, og man kan faae en Eenhed i Arbeidet, som man selvfølgelig ikke kan faae, hvor hver Enkelt udfører det for sig selv. Endelig kan man samle sine Kræfter paa en enkelt Bei ad Gangen og saaledes efterhaanden faae hele Veinet grundforbedret og derved bragt i en saadan Stand, at det let kan holdes vedlige. Det er altsaa ingenlunde Arbeidets Art, men selve Grundlaget, man forandrer, og jeg gad see, om det skulde kunne modbevises af det ærede Medlem, der paaderaabte sig praktisk Erfaring for, at der ikke vindes Noget derved. Jeg kan ganske slutte mig til, hvad den ærede sidste Taler udtalte angaaende dette Endringsforslag, og førend den ærede 6te Landstingsmand for 2den Kreds udtalte sig derimod, havde jeg begjæret Ordet for at tage det tilbage ved denne Behandling. Jeg haaber nemlig at kunne give det en saadan Redaction, at den eneste Indvending derimod, der fremkom fra den ærede Indenrigsministers Side, den nemlig, at man heri let kunde finde Noget, der lignede en Tvang for Communerne, — en Tvang, jeg i høi Grad er imod — bliver fjernet, og at der dog i Loven vedligeholdes en Opfordring eller Tilskyndelse til at udføre Arbeidet ved Licitation, Noget, som jeg antager vil være af den største Betydning, da alle de, som nu efter den bestaaende Ordning kunne gjøre Noget for at fremme denne hensigtsmæssigere Maade at udføre Arbeidet paa, efterat Loven er emaneret, ville være fjernede fra enhver Deeltagelse i Bestyrelsen af Veivæsenet, og der saaledes vistnok vil vise sig, jeg vil ikke sige en passiv Modstand, men Ulyst til at fravige det Bestaaende, som vil gjøre, at denne bedre og hensigtsmæssigere Maade, som nu med meget Arbeide er fremmet, ikke vil vinde almindelig Indgang. Jeg skal altsaa tage Forslaget tilbage ved denne Behandling, i Haab om at kunne stille det igjen til 3die Behandling i en saadan Form, at de Indvendinger, der især fra den høitærede Indenrigsministers Side ere fremsatte, kunne fjernes.